

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Distinctio trigesimaquarta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

Magistri Durandi de
QUESTIO QUARTA.

Vtrum virginitas sit preferenda matrimonio.

Tho. 22. q. 152. ar. 4.

Quarto queritur de virginitate vtrum sit preferenda matrimonio. Videtur q̄ non, quia bonū persona priuata non est preferendum bono communi, sed potius e conuerso: sed virginitas est bonum priuatae personae, matrimonium autem est bonum commune, quum ordinetur ad conseruationem speciei, ergo virginitas nō est preferenda matrimonio.

2 Itē Augustinus dicit libro de bono coniugali, q̄ nō impar est meritum continentiae in Ioanne qui nullas est expertus nuptias, & in Abraham qui filios genuit, sed maioris virtutis est maior meritum, ergo virginitas non est maior virtus quam castitas coniugalis.

3 IN Contrarium est, quia melius est illud quod confulitur, quam illud quod solum indulgetur: consilium enim est de maiori bono, indulgentia verō de minori, sed virginitas confulitur, matrimonium verō indulgetur, vt patet per Apostolum. 1. Corinthiorum. 7. ergo virginitas est melior matrimonio.

4 Item illud est melius cui debetur maior fructus, sed virginitati debetur fructus centesimus, matrimonio solum trigessimus, ergo &c.

5 **RESPONSI**O. Videnda sunt duo. Primum est, an virginitas sit bona. Secundum an sit matrimonio preferenda.

6 Quantum ad primum aduertendum est q̄ aliquid est bonum secundū se, aliquid verō per accidens, vel propter aliud, quia scilicet remouet id quod est malum vel disconueniens. Primo modo cibus bonus sanus est corpori. Secundo modo medicina. Dicendum ergo q̄ virginitas non est bona primo modo, sed secundo modo. Quod patet tripliciter. Primo sic. abstinere ab eo quod est secundū se conueniens & bonum nō potest esse bonū de se, sed per virginitatē abstinetur a matrimonio quod est secundū se bonum, ergo virginitas nō est bona de se, est tamen bona vt medicina: matrimonium enim propter distractionem mentis & curas adiunctas reddit hominē quasi infirmum ad vacandum contemplationi diuinorū, virginitas autē hęc impedimenta tollit quasi medicina, quare &c. Secundo sic: illud non est bonū secundū se sed solum per modum medicinae quod non fuisset bonum in statu naturae sanae, sed virginitas nō fuisset bona in statu innocentiae, in quo natura fuit sana, est autē bona in statu naturae infirmę, ergo &c. Tertio sic: sicut se habet ieiunare ad comedere, sic virginitas ad matrimonium, sed comedere adhibitis debitis circumstantiis est bonū secundum se, ieiunare autem nō est bonum nisi per modū medicinae in quantum per ieiunium consumuntur in corpore superfluitates humorū, vel corpus redditur melius dispositum ad actus virtutum moralium per repressionē concupiscentiarum, & per consequens ad actus virtutum intellectualium, ergo similiter virginitas nō est bona secundum se, sed solum per modum medicinae in quantum per eam tolluntur impedimenta quae distrahunt hominem a contemplatione superiorū: ideo dicitur. 1. Cor. 7. mulier innupta & virgo cogitat quę domini sunt vt sit sancta corpore & spiritu.

7 Quantum ad secundum dicendum quod virginitas melior est matrimonio pro statu moderno. Quod patet tripliciter. Primo sic: bonum diuinum est potius bono humano, sed virginitas est bonum diuinum, quum ordinetur ad contemplationem diuinorum vt dictum est, matrimonium verō ad bonum humanum, ergo &c. Secundo sic: bonum animę preferendum est bono corporis, sed virginitas est bonum animę cum reddat hominem expeditum ad actus, matrimonium verō est bonum corporis, ergo &c. Tertio patet idem exemplo Christi qui virginē matrem elegit, & virginitatem in se seruauit, & autoritate Apost. 1. Cor. 7. vbi dicit. qui matrimonio iungit virginem suam bene facit, & qui nō iungit melius facit. propter quod dicit Aug. lib. de Virginit. Certa ratione & scripturarum sanctarum autoritate nec peccatū esse nuptias inuenimus, nec eas bono vel virginis continentiae vel etiam vidualis æquamus. Ex prædictis possumus concludere quod cū virginitas non sit bona de se, sed per modū medicinae: in quo tamen preferitur matrimonio quatenus

Sancto Porciano

reddit hominem magis expeditum ad cōtemplationem diuinorum, quicunq; vouet virginitatem nisi sit amplius deuotioni deditus quam existens in matrimonio, talis est imperfectior imperfectione personali, licet sit in statu perfectiori.

8 Ad primum arg. dicendum quod bonum commune potius est bono priuato quādo sunt eiusdem generis, sed bonum priuatum potest esse melius bono communi alterius generis: & hoc modo virginitas propter Deū assumpta preferitur sacunditati carnali matrimonij, potissimē cum bonum cōmune ad quod ordinatur matrimonium per multos sufficienter expleatur.

9 Ad secundum dicendum q̄ meritū nō solum perfatur ex genere actus exterioris sed magis ex animo operantis: habuit autem Abraham animū sic dispositum vt paratus esset virginitatem seruare si in tempore suo fuisset congruum, ex quo meritum continentię virginis in ipso æquatur merito cōtinentię virginis in Io. respectu præmij substantialis non autem respectu præmij accidentalis, quod responderi difficultati operis exterioris, sicut dicimus de martyrio Petri quod sustinuit in opere, & quod Ioannes habuit in voluntate.

Sententia huius distinctionis. X X X I I I I.
in generali & speciali.

Nunc superest attendere. Superius determinauit Magister de matrimonio quantum ad eius institutionem, significationem, & ad eius causam efficientem & finalem, & quantum ad eius bona, hic determinat de eo quantum ad causam materialem, scilicet quantum ad personas contrahentes. Et diuiditur in duas. Primo determinat de impedimentis matrimonij quae non faciunt personas penitus illegitimas ad contrahendum. Secundo de illis quibus penitus persona illegitime redduntur. Secunda. 37. distinct. ibi. Sunt igitur quidam ordines. Prima in tres. Primo determinat de impedimentis praecedentibus matrimonium, scilicet de impedimento frigiditatis. Secundo de impedimentis superuenientibus post matrimonium iam contractum, sicut est fornicatio, quae est causa diuortij. Tertio de impedimentis incidentibus in actu contrahendi, scilicet de seruitute. Secunda. 35. distinct. hoc enim notandum est. Tertia distinctio triplex nunc de conditione. Prima est principalis lectionis, & diuiditur in tres. Primo profertur de impedimentis personarum matrimonij contrahentium in generali. Secundo descendit specialiter ad impedimentū de quo agere intendit. Tertio de quibusdā impedimentis superuenientibus matrimonio iam contracto. Secunda ibi, de his autē qui causa frigiditatis. Tertia ibi, de his qui cum duabus fororibus. Secunda illarum diuiditur in tres. Primo determinat de impedimento quod est in potentia cōiuncti diuiniens ex frigiditate. Secundo de impedimento quo aliquis impotens redditur ex maleficio. Tertio de impedimento quo aliquis impotens redditur ad consentiendum in copulam coniugalem, sicut est furia. Secunda ibi, De malefici impedimento. Tertia ibi, Furiosi quoq;. Tertia pars principalis, in qua determinat de superueniente impedimento, diuiditur in duas: quia primo determinat de impedimento culpae. Et secundo de impedimento poenae, quod est aliquis corporalis defectus. Secunda ibi, Illud etiam sciendum est.

2 IN Speciali sic procedit, & primo proponit q̄ ad matrimonium contrahendum aliqua persona fuerint legitime ante legem, alia sub lege, alia tempore gratiae: quaedam etiā persona in primitiua ecclesia erant legitime quae modo non sunt. Illarum verō quae vel legitime vel illegitime sunt, quaedam sunt pure legitime, vt illae quibus impedimentum aliquod non obuiat, quaedam verō omnino sunt illegitime, vt illae quibus obuiat ordo sacer vel cognatio, vel dispar cultus: quaedam verō sunt mediae quae nec pure legitime sunt, nec omnino illegitime, vt illae quibus obuiat frigiditas vel conditio, tales enim si ignoranter cōiunguntur permanere possunt quibusdam accidentibus causis, vt minima aetate, & eisdem defectibus possunt diuidi. Postea dicit quod illi qui cau-

sa frigiditatis debitum reddere non possunt, possunt sic per manere si volunt, si autem mulier causetur dicendo quod vult esse mater, & filios procreare, decretum est ut uterque coniugum in aliquorum propinquorum manu iuret quod nunquam carnaliter conuerentur, & tunc septem de propinquis qui melius de hoc possunt scire veritate per signa probabilia iurent, & tunc mulier nuptias secundas contrahere potest: vir autem qui est frigida natura absque coniugii spe manere debet, si enim ille aliam uxorem duxerit, cogendus esset redire ad priorē, quando autem impedimentum ex utraque parte provenit utriusque remanere debent in nuptiis, hic autem modus seruandus est quando uterque coniugum idem constituitur, quod si vir asserat se debitum reddidisse, mulier autem diffiteatur, viro potius adhibenda est fides, quia caput mulieris est vir. Confirmatur etiam prædicta auctoritate Gregorii. Postea dicitur quod si per aliquod maleficium concubitus non sequatur, illi quibus hoc euenit hortandi sunt ut de omnibus confiteantur commissis, & satisficiant de eis Deo: ministri vero Ecclesie per exorcismos vel ecclesiastica sacramenta tales curare procurent, quod si non possunt, separari valebunt, postquam tamē alias nuptias experierunt uiuentibus illis quibus iuncti fuerunt non poterunt reconciliari prioribus quos reliquerunt, etiam si potestas coeundi eis restituta fuerit, nisi forte iudicio ecclesie, quo iudicio facta fuerat separatio. Postea dicitur quod furiosi dum sunt in amentia contrahere non possunt, quod auctoritatibus probatur. Postea dicitur quod ille qui dormit cum sorore uxoris suae neutram ex eis habere debet, nec ipsi adulteri unquam debent coniugio copulari, quod auctoritatibus probatur. Vltimò dicitur quod non licet viro uxorem dimittere, nec conuerso propter aliquam infirmitatem vel maculam corporalem, sed debet alteri alteri subsidia prouidere, quod beatus Augustinus probat in littera.

QVÆSTIO PRIMA.

Vtrum matrimonio sint assignanda aliqua impedimenta.

Circa distinctionem istam primò quæritur vtrum matrimonio sint assignanda aliqua impedimenta. Et videtur quod non: quia morbus communis debet habere remedium commune, sed concupiscentia est morbus communis omnibus, ergo matrimonium quod est eius remedium, debet esse omnibus commune, & ita nullus debet impediri à matrimonio contrahendo.

Item opus diuinum non debet impediri per opus humanum, sed matrimonium est opus diuinum quum sit à Deo institutum, ergo matrimonium non debet impediri per opus humanum vel statutum.

IN Contrarium est: quia matrimonium institutum est in remedium vel officium, sed multi inepti sunt remedio vel officio, vel propter impotentiam vel obligationem ad continentiam, ergo &c.

RESPONSIO. Dicendum est primò quod matrimonium pluribus modis potest impediri. Secundò videndum est quot & quibus modis impediat.

Primum patet sic: omnis effectus qui constituitur ex causis impedibilibus potest impediri, sed matrimonium constituitur ex causis impedibilibus, scilicet ex consensu contrahentium, in quem potest incidere multiplex impedimentum, & ex parte consentientium, ergo matrimonium potest multipliciter impediri.

Quantum ad secundum dicendum quod quædam impediunt matrimonium contrahendum, sed non dirimunt contractum: quædam verò impediunt contrahendum, & dirimunt contractum. Cuius ratio est, quia quædam sunt de necessitate matrimonii, quædam verò de solennitate solum. Sine illis quæ sunt de necessitate nullum est matrimonium, sed sine illis quæ sunt de solennitate matrimonium impeditur matrimonium contrahendum, quia non bene fit quando sine eis fit: tamen non dirimunt contractum, quia sine eis est verum matrimonium quod nunquam dissoluitur, nisi per mortem carnalem vel spirituales, ut dictum fuit prius. Hæc autem sunt duo, interdictum Ecclesie, & tempus feriarum, ut habetur in illo versu: Non soluunt tamen impediunt, vetitum, feriatque.

7 Omisio autem illorum quæ sunt de necessitate matrimonii impedit matrimonium contrahendum, & dirimit contractum, eo quod nullum est matrimonium quando omittitur aliquid quod est de necessitate: hæc autem sunt multa, quorum numerus & sufficientia potest sic haberi. In matrimonio enim est considerandum contractum & personas contrahentes: contractus fit per voluntarium consensum, qui consensus potest impediri per violentiam vel per ignorantiam personæ vel conditionis. Et sic sunt tria impedimenta matrimonii. scilicet coactio, error personæ, & error conditionis. Persona verò contrahens potest impediri à matrimonio contrahendo, vel simpliciter respectu cuiuscunque personæ, vel respectu alicuius tantum: si simpliciter, hoc est quia impeditur ab actu matrimonii, quod contingit dupliciter. Vno modo quia omnino in actum non potest, & sic ponitur impedimentum in potentia coeundi. Alio modo quia non licite potest, & hoc quia ad continentiam obligatur, vel ex officio suscepto, & sic est impedimentum ordinis: vel ex voto emisso, & sic est impedimentum voti.

8 Si autem aliquis impediatur à matrimonio non simpliciter sed respectu alicuius personæ, hoc potest esse vel propter obligationem ad alteram personam: sicut qui vni matrimonialiter iunctus est, non potest simul alteri coniungi matrimonialiter, & sic est impedimentum matrimonii ligamen, vel quia deficit proportio ad alteram personam. Et hoc tripliciter. Primo propter nimiam distantiam ad ipsam, & sic est disparitas cultus. Secundo propter nimiam propinquitatem, & sic ponitur triplex impedimentum, scilicet cognatio, quæ importat propinquitatem duarum personarum ratione tertie à qua originalis descendit affinitas, quæ est propinquitatis duarum personarum ratione tertie in matrimonio iunctæ: & publicæ honestatis iustitia in qua est propinquitatis duarum personarum ratione tertie iunctæ per sponsalia. Tertio impeditur matrimonium inter duas personas, propter indebitam coniunctionem eorum præcedentem, & sic impeditur crimen adulterii prius commissi, ne adulteri contrahant ad inuicem: de quibus impedimentis dicitur postea magis in speciali, hæc autem impedimenta in his versibus continentur: Error, conditio, votum, cognatio, crimen, Cultus disparitas, ius, ordo, ligamen, honestas. Si sis affinis, si forte coire nequibus, Hæc focianda vetant, connubia iuncta retractant.

9 Ad primum arg. dicendum quod nullus impeditur à matrimonio simpliciter, quin liceat ei cum aliquo contrahere nisi habeat impedimentum naturæ, ut frigidi, vel nisi assumpserit impedimentum voluntarie, ut qui vouit sollemniter, aut ordinem sacrum suscepit: impeditur tamē quis rationabiliter ut non possit contrahere cum qualibet, sed cum determinata, & hoc modo sunt plura matrimonii impedimenta.

10 Ad secundum dicendum quod illud quod fit à deo immediate sine causis secundis non potest impediri, quod autem est ab eo cooperantibus secundis, potest multipliciter impediri: & sic est de matrimonio, quod licet sit à Deo institutum, completur tamē cooperatione causarum secundarum, propter quod multipliciter impeditur.

QVÆSTIO SECUNDA.

Vtrum impotentia ad actum matrimonii impediatur matrimonium.

Secundo quæritur vtrum impotentia ad actum matrimonii impediatur matrimonium. Et videtur quod non, quia matrimonium est perfectum, dato quod non sequatur actus matrimonialis, ergo illud quod non solum impedit actum, non habet impedire matrimonium, sed impotentia de qua loquimur solum respicit actum, ergo non impedit matrimonium.

Item sicut impotentia impedit actum matrimonii, ita voluntas continendi, sed voluntas continendi non impedit matrimonium, patet inter Mariam & Ioseph, ergo nec impotentia.

IN Contrarium arguitur sic: quia nullus potest se obligare ad impossibile, sed per matrimonium quilibet coniugum obligatur ad reddendum alteri debitum, ergo qui non possunt reddere debitum, non possunt se obligare ad matrimonium.

Ad idem dicitur extra de frigidis & maleficiatis, BBB 3 cap.

cap. i. quod sicut puer qui non potest reddere debitum non est aptus coniugio, sic impotentes minimè apti ad contrahenda matrimonia reputantur.

RESPONSIO. Distinguentur est de impotentiā, quia est vna naturalis, alia accidentalis, & qualibet illarū vel est perpetua vel temporalis. Naturalis impotentia est triplex. Vna in viro, scilicet frigiditas, alia in muliere. Cāctatio vel aliud impedimentū naturalis membri, vt habetur de frigidis & malefī, in. x. c. ex literis. Tertia est defectus ætatis in vtroque, vt in pueris. Accidentalē verò impotentia contingit ex duobus, scilicet ex maleficio vel ex sectione seu castratione, quæ locum habet solum in viris, horum autē impedimentorū frigiditas & cāctatio quibus non potest subueniri opere medicorū sunt perpetua impedimenta, vt habetur in præallegato ca. similiter sectio, castratio, & maleficio quod deleri non potest: temporalia verò impedimenta sunt frigiditas & cāctatio, quibus potest subueniri, & maleficio quod potest deleri. His suppositis dicendum est prius quod omnis impotentia naturalis vel accidentalis, si sit perpetua & antecedens matrimonium, impedit ipsum contrahendum, & dirimit contractū, non autē si sit temporalis. Secundū videndū qualiter cognoscatur impedimentum esse perpetuū, & qualiter sit procedendū ad diuortium.

6. RATIO prima est, quia per matrimonium transferitur potestas vnius corporis coniugis in alterū quoad reddendum debitū, vt habetur. i. ad Cor. 7. sed nullus potest transferre in alterum illud quod non habet, ergo qui non habet potestatem reddendi debitum, non potest cum altero contrahere matrimonium, quod est intelligendum quando impotentia præcedit: si enim sequatur matrimonium prius rite contractum, non dirimit ipsum, si etiā impotentia esset temporalis, cui posset medicinæ beneficio subueniri, non dirimeret ipsum.

7. Quantum ad secundā, scilicet qualiter probatur impotentia, sciendum est quod quandoque cognoscitur probatione vera per aspectum corporis, vt in castratione viri, vel cāctatione mulieris: vel probatione præsumpta quando triennio cohabitantes & bona fide actui carnali operam dantes non potuerunt se cognoscere, & tunc aut vterque proclamat ad iudicium, & profertur impedimentum, & in hoc casu propter periculum collusionis vterque iurabit quod bona fide operam dederunt, nec conuenire potuerunt cum septima manu propinquorum eorum statum & perfonas cognoscentium, vt habetur. 33. q. 1. cap. Quod autē interrogasti de his requisitis, aut alter confitetur, & alter negat, & tunc aut vir prouocat ad separationem aut mulier, si vir incumbit ei probatio vxore negante, quia vir actor est, & actore non probante reus est, & si nihil obtinere obtinebit: si mulier prouocat viro cōtrarium asserente, creditur viro, quia caput est mulieris. 33. q. 1. si quis accepit. nisi mulier respectu corporis velit probare verum mentium: separatione verò facta causa frigiditatis datur vxori licentia contrahendi, frigidus verò sine spe coniugii remaneat: quod si cōtrahat & secundam cognouerit, cogatur redire ad primam, quia constat ecclesiam fuisse deceptam in iudicatio perpetuum impedimentum quod fuit temporale, vt habetur extra de frigidis & maleficiis, cap. laudabilem.

8. Quando verò sit diuortium ratione maleficii datur vtrique licentia contrahendi, vt habetur. 33. q. 1. cap. super fortiaras, in fine. Et causa est, quia frigiditas est impedimentum generale respectu cuiuslibet, propter hoc qui impotens est ratione frigiditatis respectu vnius, impotens est respectu cuiuslibet alterius, sed maleficio est impedimentum particulare respectu vnius, & ideo conceditur quod possit alteri nubere, sed si redierit potentia postea cognoscendi primam reintegrabitur matrimonium, quia constat ecclesiam fuisse deceptam: quādo verò propter cāctationem mulieris separatur matrimonium, mulier debet remanere sine cōiugio, si verò nubat alteri à quo cognoscatur, nunquid integrabitur primū matrimonium? Dicendum est quod sic, si primus vir & secundus sunt similis naturæ, & cōplexionis quia sicut mulier est cognoscibilis à secundo, sic fuit cognoscibilis à primo, & sic loquitur decretalis titulo præallegato, cap. si æternitatis. si verò sunt cōplexionis notabiliter distātes ratione cuius mulier nunquā fuisset cognoscibilis à primo immediatè per ipsum, licet effi-

ciatur et cognoscibilis per vsum secundi, non debet primam matrimonium reintegrari, quia mulier acta simpliciter inepta est ad cōtrahendum cum illo à quo immediate non potest cognosci: non enim est licitum vt fiat ei cognoscibilis per alterum.

9. Ad primū arguendum quod impotentia perpetua non solum impedit actū, sed & obligationem in qua consistit essentialiter matrimonium, quia nullus potest trāsferre in alterum id quod non habet nec habere potest.

10. Per idem patet ad secundum, quia voluntas contrahendi impedit solum actum, & non obligationem, impotentia verò impedit vtrumque.

Sententia huius distinctionis. XXXV.

in generali & speciali.

Hoc etiam notandum. Superius determinauit Magister de impotentia cōfundi quæ actum matrimonij impedit: hic determinat de separatione thori propter fornicationem quæ similiter actum matrimonij tollit vinculo matrimonij durate. Et diuiditur in duas. Primo ostendit quomodo ad alterum se quis actum matrimonij tollit, vinculo matrimonij durante. Secundo inquit an adulterium præcedens matrimonium, & matrimoniale vinculum tollat secundum ibi, Soler etiam queri. Prima in qua tuor. Primo ostendit quod vterque coniugum potest alterum dimittere propter fornicationem quando ipse est à fornicatione immunis. Secundo ostendit quod hoc non potest fieri quando ipse simili sententia subiact. Tertio ostendit quod neutri coniugum post separationem facta licet alteri nubere propter matrimonij vinculum remanens. Quarto inquit vtrum propter fornicationem dimittere vxorem sit necessitas an liceat eam sibi retinere. Secunda ibi, si verò queritur. Tertia ibi, si quis autem fornicationis, Quarta ibi, dicit tamen Ioan. Chrysostomus.

1. IN Speciali autem sic procedit Magister, & proponit primo quod sicut licet viro causa fornicationis vxorem dimittere, ita eadem causa licet vxori virum dimittere, quod auctoritatibus probat. Postea dicit quod illud dictum sic intelligitur, quod ille qui dimitrit simili crimini non subiacet, adultera autem adulterū dimittere non potest causa fornicationis, quod auctoritatibus probat. Postea dicit quod si causa fornicationis fuerit facta separatio, non potest mulier ad aliam copulam conjugalem transire, potest autem reconciliari & cohabitare sicut prius, si vir dimissam reuocare voluerit, quod auctoritatibus probat. Postea inducit plures auctoritates quæ dicunt quod si vir sciat vxorem suam deliquisse, & non agat mulier pœnitentiam, sed in fornicatione permaneat, & hoc patiat vir cum ipsa manens & cohabitans, reus est & particeps huius peccati, & ideo eam retinere non debet. Si verò mulier à peccato recesserit, & per pœnitentiam illud purgauerit, poterit viro reconciliari, & vir etiam videtur talem recipere debere, sed non sepe. Vltimo dicit quod non potest aliquis in coniugium copulare quam prius per adulterium polluit, quod auctoritatibus probat. Obicit tamen contra hoc auctoritates Augustini, & soluit dans illarum auctoritatum sanam intelligentiam.

QUESTIO PRIMA.

Vtrum liceat vxorem dimittere causa fornicationis.

Circa distinctionem istam primo queritur vtrum liceat vxorem dimittere causa fornicationis. Videtur quod non, quia magis principale est in matrimonio bonum prolis quam bonū fidei, sed propter defectum prolis, scilicet propter sterilitatem, non potest vxor dimitti, ergo nec propter defectum fidei, scilicet propter fornicationem.

2. Item maius peccatū est quando vterque fornicatur, & quando alter tantum, sed secundum iura in primo non debet fieri separatio, ergo nec in secundo.

3. IN Contrarium est quod dicitur Mat. 19. quod non licet viro dimittere vxorem excepta causa fornicationis, ergo propter fornicationem licet.

4. RESPONSIO. Videnda sunt tria. Primum est an propter fornicationem licitum sit vxorem dimittere. Secunda